

ROMAS DALINKEVIČIUS (1950-2001)

Romas Dalinkevičius gimė Kaune – 1950 m. balandžio 9 d. Baigęs septynmetę mokyklą pasiryžo tolimesnį gyvenimą susieti su menu. 1963 metais įstojo ir 1968 m. baigė studijas Kauno Stepo Žuko taikomosios dailės technikume. Gabus jaunuolis, nugalėjęs didelį stojančiųjų konkursą, tais pačiais 1968 m. tapo Vilniaus dailės instituto (dab. Vilniaus dailės akademijos) monumentalios tapybos katedros studentu. Likimas lėmė, kad jo mokytojais buvo Lietuvos dailės metrai – prof. Sofija Veiverytė, prof. Kazimieras Morkūnas ir Leopoldas Surgailis, kurie ir suformavo savitą R. Dalinkevičiaus kūrybos braižą. Prabėgus penkeriems studijų metams, baigė institutą ir atsidėjo kūrybai.

Su pirmaisiais darbais dalyvavo respublikinėse parodose. Dailės kritikai pastebėjo ir gerai vertino jauno menininko kūrybą. 1975 m. buvo priimtas į Lietuvos dailininkų sąjungos narius. 1977 m. Romas Dalinkevičius kartu su Nijole Vilutyte Vilniuje sukurta kompozicija „Iš ugniagesių istorijos“ pasireiškė kaip subrendę monumentaliosios tapybos atstovai. Po sgrafitų-freskų „Audėjos“ ir „Šokis“ (Alytus, 1980 m.) pabaigimo jie abu tapo dailininkų bendruomenėje žinomais menininkais.

1981 m. R. Dalinkevičius pakviečiamas dirbti į dailės institutą vyresniuoju dėstytoju. Nors darbas institute atėmė daug laiko, individualūs jo kūriniai Jaunimo teatre „Teatro gimimas“ (Vilnius, 1980 m.) ir A. Mickevičiaus bibliotekoje „Krintanti plunksna“ (Vilnius, 1988 m.) tapo ryškiais monumentaliosios dailės darbais. Buvo išrinktas (1982 - 1987 m.) Lietuvos dailininkų sąjungos (LDS) pirmininku prof. Konstantino Bogdano pavaduotoju ir patvirtintas Dailės fondo pirmininku. 1985 m. R. Dalinkevičiui buvo suteiktas Lietuvos nusipelnusio meno veikėjo vardas. Pabaigus kadenciją LDS, Vilniaus dailės instituto taryba 1988 m. suteikė jam pedagoginį docento, kiek vėliau ir profesoriaus laipsnius. Patikėjo vadovauti (1989 -1993 m.; 1995 – 2001 m.) naujai suformuotai monumentaliosios dailės katedrai. Pedagoginė veikla varžė, reikalaujančią nepaprastai daug laiko ir pastangų, jo monumentalių darbų kūrybą. R. Dalinkevičius pasuko į molbertinės tapybos žanrą.

Prasidėjo produktyviausias menininko laikotarpis. Nuo pedagogikos ir vadovavimo katedrai alinančios kasdienybės reikšmingais stengėsi pabėgti iš Vilniaus. Siekė netrikdomo laiko kūrybai. Atgaivos ieškojo Lietuvos pamaryje. Ten gamtoje prie vandens rasdavo įkvėpimą. Kūriniuose bandė perteikti dvasinę savijautą – ramybę ar agresiją, viltį, tikėjimą ar nuoskaudą. Gal dėl to jo darbuose galima įžvelgti ir sakralinės tapybos elementų. Darbų išskirtinumui bandė naujus tapybos technikos būdus. Jam talkino ne tik Nidos pamario ar pajūrio vaizdų inspiracija, bet ir jos kopų smėlis, paukščiai, augmenija ir viskas kas jį supo.

Su tapybos darbais dalyvavo Lietuvos (1976, 1990, 1994, 2000 m.), TSRS (1985, 1995 m.), Liuksemburgo (1986, 1989 m.), JAV (1989 m.) ir Šveicarijos (1991, 1995 m.) dailės darbų parodose. Pedagoginis darbas, kūryba, ieškojimai išraiškos formų, nuolatinė viltis padaryti vis geresnį darbą ar nostalgija prarastam laikui – išsekino menininko ne tik sielą, bet ir kūną. Sulaukęs 51-erių metų, 2001 metų lapkričio 3 dieną pakirstas ligos - mirė. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse Menininkų kalvelėje. Menininką išaukština jo darbai, kurie prabėgus ilgiems dešimtmečiams neprarado išliekamosios vertės, nesvarbu kokiam kūrybos žanrui ar laikmečiui jie priklauso. Jeigu tik jų nesunaikina „vertybinės“ politinės aistros ar „performansų“, „instaliacijų“, „laisvo modernaus meno“ apologetai valdžioje. R. Dalinkevičiaus darbai yra ne vieno meno gerbėjo namuose. Dailininkų sąjungos fondas turi keturis, Lietuvos dailės muziejaus įsigijo septynis ir didelis jo darbų kiekis puošė ir tebepuošia įvairių įstaigų patalpas.

Bičiuliai Julius Jurginis ir Romanas Borisovas, talkininkaujant R. Dalinkevičiaus dukrai Ugnei ir žmonai Eglei, surinko iš privačių kolekcijų darbus. Suorganizavo šią dailininko kūrybos parodą ir ją skyrė autorius atminimui.